

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **nezl. D. L.**, zast. zákonnou zástupkyní D. N. L., zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 3. 2017, čj. MV-27027-5/SO-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 9. 2018, čj. 30 A 58/2017-94,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 9. 2018, čj. 30 A 58/2017-94, **se ruší**.

II. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 3. 2017, čj. MV-27027-5/SO-2017, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalobce **má** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti ve vztahu k žalované, a to ve výši, kterou soud dodatečně specifikuje.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky. Narodil se v roce X v Domažlicích. V ČR žil od narození na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití s matkou, taktéž vietnamskou státní příslušnicí. Dne 21. 1. 2015 požádal žalobce Ministerstvo vnitra o prodloužení oprávnění k dlouhodobému

pobytu na území ČR dle § 44a odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Prodloužení žádal na dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, které bylo vydáno matce jako nositelce oprávnění ke sloučení rodiny.

[2] Ministerstvo dne 2. 11. 2016 žádost žalobce zamítlo v souladu s § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. h) zákona o pobytu cizinců, ve znění od 18. 12. 2015 [*ministerstvo nesprávně uvádí § 46a odst. 2 písm. i), což je verze zákona ve znění do 17. 12. 2015 – pozn. NSS; k tomu viz první rozsudek NSS v této věci ze dne 4. 7. 2018, čj. 10 Azs 69/2018-34, bod 13*]. V mezidobí od podání žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu do okamžiku vydání zamítavého rozhodnutí totiž matka žalobce pozbyla oprávnění pobývat na území ČR. Rozhodnutím, které nabylo právní moci dne 14. 4. 2015, jí nebyla prodloužena platnost povolení k pobytu. V důsledku toho žalobce přestal v souladu s § 46a odst. 2 písm. h) zákona o pobytu cizinců plnit účel, pro který mu bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno, neboť již nadále nemohlo dojít k zákonnému sloučení rodiny žalobce v ČR (jiný titul pro pobyt matky na území ČR nesvědčil). Rozhodnutí ministerstva potvrdila v odvolacím řízení rozhodnutím žalovaná.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud původně žalobě vyhověl, jeho první rozsudek však zrušil ke kasační stížnosti žalované NSS shora cit. rozsudkem 10 Azs 69/2018, a to pro nesprávný názor krajského soudu. NSS v právě uvedeném rozsudku současně zavázal krajský soud řádně se vypořádat se všemi uplatněnými žalobními námitkami. V pořadí druhým rozsudkem, nyní napadeným kasační stížností, krajský soud tentokráte žalobu zamítl.

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost. V ní polemizuje jen s tím, že správní orgány a následně ani krajský soud nepřihlédly k nové skutečnosti, že otcem stěžovatele je N. L. D., který má povolení k trvalému pobytu na území ČR. Tuto skutečnost stěžovatel doložil v odvolacím řízení, a to rozsudkem soudu o určení otcovství.

[5] Žalovaná ve svém stručném vyjádření navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

[6] NSS při posuzování kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Kasační stížnost je přípustná, třebaže směřuje proti druhému rozsudku krajského soudu v téže věci, neboť míří proti otázce, se kterou se krajský soud v prvém rozsudku v rozporu se zákonem nijak nevypořádal.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] NSS ze správního spisu zjistil, že stěžovatel prostřednictvím matky podal dne 21. 1. 2015 ministerstvu žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR. V této žádosti a v přiloženém rodném listě je jako otec dítěte (stěžovatele) uveden H. A. T. a jako matka dítěte uvedena N. L. D.. V uvedené žádosti je jako účel pobytu na území uvedeno: sloučení – matka. Matka stěžovatele prohlásila, že otec stěžovatele (pan H. A. T.) odcestoval v období června – července 2012 do Vietnamu a od té

doby se nepřetržitě zdržuje mimo území ČR. Matka dále uvedla, že na území ČR žije se stěžovatelem sama a sama stěžovatele vychovává bez jakékoliv cizí pomoci. Rozhodnutím ze dne 2. 11. 2016 ministerstvo zamítlo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny a platnost povolení neprodloužilo. Důvodem byla skutečnost, že matka stěžovatele coby nositel oprávnění ke sloučení rodiny není od 14. 4. 2015 cizincem s povoleným pobytem na území ČR, proto od té doby ani stěžovatel není nezletilým nebo zletilým nezaopatřeným dítětem cizince s povoleným pobytem na území ČR ve smyslu § 42a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Z toho vyplývá, že stěžovatel od 14. 4. 2015 neplní účel, pro který mu byl pobyt povolen, tj. společné soužití rodiny – stěžovatele a jeho matky.

[9] V odvolacím řízení stěžovatel dne 18. 1. 2017 předložil žalované rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 5. 12. 2016, čj. 13 Nc 1611/2016-63. Dle výroku I. tohoto rozsudku bylo zjištěno, že H. A. T. není otcem stěžovatele, výrokem II. pak soud určil, že otcem stěžovatele je N. L. D., nar. X. Dle odůvodnění matka stěžovatele již za trvání manželství s panem H. A. T. udržovala intimní vztah s panem N. L. D. (*pozn. NSS: soud v odůvodnění hovoří, zjevně z důvodu přepisu, o panu T. L. D.*). Otcovství posléze uvedeného muže prokazuje znalecký posudek z oboru zdravotnictví z odvětví genetiky ze dne 22. 6. 2016. Zároveň pak matka stěžovatele předložila českému okresnímu soudu kopii rozhodnutí Lidového soudu Provincie Nam Dinh o rozvodu manželství matky stěžovatele s panem H. A. T. ze dne 21. 1. 2014 (v českém překladu). S mužem označeným jako biologický otec stěžovatele, tedy s panem N. L. D., žije matka v partnerském vztahu a tento muž otcovství k nezl. stěžovateli uznává, dodal okresní soud.

[10] Žalovaná se s novým tvrzením o paternitě, podloženým též rozsudkem okresního soudu, vypořádala jen velmi stručně (poslední odstavec na s. 3 rozhodnutí). Nejprve uvedla, že stěžovatel zastoupený matkou podal žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu s důvodem „sloučení – matka“. Žalovaná proto jako nositele oprávnění ke sloučení rodiny považovala matku, nikoliv otce. V žádosti byl nadto uveden jako otec stěžovatele H. A. T., který je uveden rovněž v rodném listě stěžovatele. Tento muž má sice na území ČR povolen trvalý pobyt, od roku 2012 se však v ČR nezdržuje. K rozsudku okresního soudu pak žalovaná doplnila, že ve výroku je jako otec uveden N. L. D., v odůvodnění se však toto jméno nevyskytuje, soud hovoří o muži jménem T. L. D..

[11] Takovéto odůvodnění nepovažuje NSS ani za dostatečné, ani za srozumitelné. Především není jasné, zda snad žalovaná hodlala zpochybnit správnost rozsudku okresního soudu. Jak již shora NSS uvedl, žalovaná upozornila na (údajný) rozpor mezi odůvodněním rozsudku a jeho výrokem. Je však třeba zdůraznit, že žalovaná jako správní orgán je vázána rozhodnutím civilního soudu o určení otcovství, jde totiž o rozhodnutí o otázkách osobního stavu [srov. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu]. Žalovaná nemůže toto rozhodnutí ignorovat nebo dokonce zpochybňovat, jak se o to pokusila ve svém rozhodnutí. Jak již NSS shora uvedl, nejde ve skutečnosti o žádný rozpor výroku a odůvodnění, ale zcela zjevně jen o prostou písařskou chybu okresního soudu (záměna jména N. a T.). Závazný je v každém případě výrok rozsudku. Ten je jasný – otcem nezl. stěžovatele je pan N. L. D., nar. X.

[12] Byl-li v žádosti stěžovatele uveden jako otec H. A. T., je to pochopitelné, žádost vycházela z tehdejšího právního stavu. Stejně tak z tehdejšího právního stavu samozřejmě vycházel též rodný list stěžovatele, na který odkazuje žalovaná – na rodném listu byl samozřejmě uveden jako otec tehdejší manžel matky stěžovatele, kterému svědčila domněnka otcovství. A právě tato domněnka byla posléze úspěšně vyvrácena v řízení před okresním soudem. Před vydáním rozsudku okresního soudu byl otcem stěžovatele po právu pan H. A. T., proto byl takto označen (správně, byť v rozporu se skutečným stavem) i v žádosti stěžovatele podané ministerstvu.

[13] K jasnosti a srozumitelnosti těchto závěrů příliš nepřispěl ani krajský soud v rozsudku nyní přezkoumávaném. Krajský soud sice připustil, že v řízení o žádosti může žadatel za stanovených podmínek navrhnout změnu předmětu řízení. Obdobně může upřesňovat nebo i měnit svá tvrzení a předkládat důkazy na jejich podporu. „*Pokud ovšem pro to nemá pádné důvody, může být takováto aktivita posouzena jako nepřípustná nebo nehodnověrná*“, uvedl krajský soud, který v tomto kontextu upozornil na skutečnost, že manželství matky stěžovatele a jejího dřívějšího manžela H. A. T. bylo, jak se ukázalo v řízení před Okresním soudem v Domažlicích, rozvedeno Lidovým soudem Provincie Nam Dinh rozhodnutím ze dne 21. 1. 2014. Matka stěžovatele však tuto skutečnost správním orgánům nesdělila a dále uváděla, že je za tohoto muže vdaná. Stěžovatel zastoupený matkou jako zákonnou zástupkyní se podle krajského soudu ani nepokusil změnit předmět řízení ze sloučení s matkou na sloučení s biologickým otcem. Současně se prý matka stěžovatele ani nepokusila vysvětlit zjevnou rozporuplnost svých tvrzení učiněných v průběhu řízení před ministerstvem. Krajský soud proto uzavřel, že považuje postup, jakým se žalovaná vypořádala s předloženým rozsudkem okresního soudu, „*za přiměřený*“.

[14] NSS považuje toto hodnocení za nesprávné. Ze spisu plyne, že stěžovatel předložil rozsudek okresního soudu žalované prostřednictvím ministerstva dne 18. 1. 2017. Učinil tak bezodkladně poté, co byl tento rozsudek okresním soudem vynesen. Na předložení důkazu již žalovaná nijak nereagovala (např. výzvou o podání vysvětlení apod.) a po necelých dvou měsících rozhodla. Žalované lze vyčíst, že se nepokusila zjistit důvody rozporů v tvrzení ohledně výchovy stěžovatele a rodinného života matky (v původní žádosti se uvádí, že stěžovatele vychovává samotná matka, jeho otec H. A. T. žije dlouhodobě ve Vietnamu, naopak z rozsudku okresního soudu plyne, že matka stěžovatele žije s biologickým otcem stěžovatele panem N. L. D. „v partnerském vztahu“). Žalovaná porušila zásadu součinnosti a nepokusila se tyto nejasnosti odstranit, nedala stěžovateli ani šanci eventuálně žádost modifikovat a upravit důvody sloučení ve vztahu k jeho biologickému otci. Zcela pominula skutečnost, že stěžovatel je nezletilé dítě v útlém věku (v době rozhodování žalované mu bylo něco málo přes tři roky). Proto žalovaná porušila nejen základní zásady správního řádu (§ 4 odst. 2 a § 4 odst. 4 správního řádu), ale jednala rovněž v rozporu s českým ústavním pořádkem, konkrétně v rozporu se zásadou nejlepšího zájmu dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.).

[15] Krajský soud má pravdu, že v žádosti podané ministerstvu v lednu 2015 bylo nesprávně uvedeno, že matka stěžovatele je vdaná za pana H. A. T., jakkoliv v té době bylo manželství již jeden rok vietnamským soudem rozvedeno. Ani tato nesprávnost však nemůže mít dopad na vyřízení žádosti – lze připomenout, že stěžovatel v původní žádosti

pokračování

vztahoval důvody pobytu ke sloučení s matkou, a uváděl, že otec H. A. T. v ČR nežije. Proto tato nesprávnost v žádosti (matka stěžovatele se uvádí jako vdaná, byť správně mělo být uvedeno, že je rozvedená) nemá žádný dopad na její posouzení.

[16] NSS uzavírá, že důvody nezákonnosti rozsudku krajského soudu se týkají již samotného rozhodnutí žalované. Proto NSS napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. S ohledem na důvody zrušení rozsudku zrušil také žalobou napadené rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm bude žalovaná postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.]. Především tedy dá stěžovateli šanci vysvětlit veškeré okolnosti jeho případu, případně mu dá možnost změnit jeho žádost ve vztahu ke sloučení s biologickým otcem. Své závěry musí žalovaná v každém případě pečlivě vysvětlit.

[17] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne NSS v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalované, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Žalovaná, která ve věci neměla úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení, jež důvodně vynaložil v soudním řízení proti žalované. Výši nákladů NSS specifikuje po tom, co mu stěžovatel tyto náklady vyčíslí (ze spisu neplynou zejména náklady v řízení před krajským soudem).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2019

Zdeněk Kühn
předseda senátu